

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Waddenvereniging
T.a.v. mevrouw L. Jacobi, directeur
Postbus 90
8860 AB HARLINGEN

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Warmte en Ondergrond

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 26 november 2020
Betreft Zoutwinning Frisia onder de Waddenzee

Ons kenmerk

DGKE-WO / 20269287

Uw kenmerk

LJ/EG/FP/20089

Geachte mevrouw Jacobi,

Per brief van 7 september 2020 heeft u, mede namens Vogelbescherming Nederland en Vereniging Natuurmonumenten, mijn aandacht gevraagd voor uw zorgen omtrent de effecten van de zoutwinning onder de Waddenzee door Frisia Zout B.V. (hierna: Frisia) op de natuurwaarden in het Waddengebied. U stelt daarbij dat de beoogde zoutwinning strijdig is met de kaders van het vigerende winningsplan en de verleende vergunning op grond van de Wet natuurbescherming (de Wnb-vergunning). Graag reageer ik hierop, mede namens de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Mijnbouwactiviteiten, zoals zoutwinning, worden alleen toegestaan onder de Waddenzee als dit veilig en verantwoord kan en er geen schade optreedt aan de natuur. Frisia beschikt over de vereiste toestemmingen van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat¹ en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit² om met een schuine boring vanaf het vasteland zout te mogen winnen onder de Waddenzee.

De zoutwinning moet worden uitgevoerd conform het instemmingsbesluit Havenmond d.d. 12 mei 2015 en het onderliggende winningsplan. Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) houdt hier toezicht op. Frisia heeft conform het vigerende winningsplan een vergunning voor het winnen van maximaal 32 miljoen ton zout uit maximaal vier cavernes (tussen de 8 en 10 miljoen ton per caveerne). Als Frisia hiervan wil afwijken dan zal Frisia een herzien winningsplan moeten indienen. Hierin zullen ook de effecten van een eventuele wijziging van de bodemdalingssom moeten worden behandeld. Frisia zal de daarvoor geldende wettelijke procedures moeten doorlopen. Vooralsnog is afwijking van het vigerende winningsplan echter niet voorzien.

De caveerne waar de winning nu is gestart, ligt iets meer naar het zuidoosten dan was beoogd. In het winningsplan is echter met een onzekerheidsband aangegeven waar de caveerne in de ondergrond gevormd gaat worden. SodM heeft aangegeven dat de nu gestarte caveerne zich binnen deze onzekerheidsband bevindt. Derhalve is van een wijziging ten opzichte van het winningsplan geen sprake.

¹ Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State, 23 november 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:3087)

² Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State, 23 november 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:3086)

Tevens past de huidige operatie van Frisia, ook met de aanpassing door Frisia van de locatie van de caverne, binnen de kaders van de verleende Wnb-vergunning en de daaraan ten grondslag liggende passende beoordeling.

De effecten van zoutwinning onder de Waddenzee worden nauwlettend in de gaten gehouden in het kader van het hand-aan-de-kraan-systeem. Frisia heeft hiervoor een meet- en monitoringsprogramma ingericht. Dit programma is beoordeeld en goedgekeurd door de onafhankelijke auditcommissie voor de Waddenzee. Deze auditcommissie zal ook op jaarlijkse basis de uitkomsten van het meet- en monitoringsprogramma van Frisia beoordelen en mij daarover adviseren. Ook het abandonneringsplan op hoofdlijnen voor de Havenmond cavernes is door SodM goedgekeurd voor een cavernegrootte tot 300.000 m³.

In uw brief verwijst u nog kort naar ons overleg op 17 augustus 2020 waarin u heeft aangegeven zich zorgen te maken over de stapeling van effecten op langere termijn van alle economische activiteiten in en onder de Waddenzee en klimaatverandering. Ik heb daarbij toegezegd om te bezien of bij de beoordeling van individuele projecten meer aandacht zou moeten zijn voor klimaatverandering en de vraag of dit op termijn leidt tot extra kwetsbaarheid van gebieden. Met mijn collega's van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Infrastructuur en Waterstaat heb ik naar aanleiding daarvan afgesproken om over klimaatadaptatie, duurzaam medegebruik en natuurversterkende maatregelen samen in gesprek te blijven met gebiedspartijen, zoals de Waddenvereniging. Op basis van de Agenda voor het Waddengebied 2050 wordt via het Deltaprogramma (Kennisprogramma Zeespiegelstijging), het Programma naar een Rijke Waddenzee (PRW), en het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026 (Uitvoeringsagenda) gebiedsgericht onderzoek en monitoring uitgevoerd met betrekking tot deze aspecten in relatie tot alle economische activiteiten in het Waddengebied. Tevens zal het door mij ingestelde wetenschappelijk adviescollege 'Hand aan de Kraan Waddenzee' een advies uit te brengen over de effectiviteit van het 'hand aan de kraan'-principe in relatie tot de gas- en zoutwinning onder de Waddenzee mede in het licht van zeespiegelstijging en bodemdaling (na-ijleffecten). Dit advies wordt eind 2020 of begin 2021 verwacht.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Een afschrift van deze brief zal worden gedeeld met Vogelbescherming Nederland, Vereniging Natuurmonumenten, Staatstoezicht op de Mijnen, Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân, de vaste Kamercommissie voor Economische Zaken en Klimaat en de vaste Kamercommissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Hoogachtend,

Eric Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat